

BULLETIN 115

JUNI 2011

VRIENDENKRING VAN HET STREEKMUSEUM HOEKSCHE WAARD

Contributie minimaal €10,00 per persoon per jaar. ING bank nummer 3870852

DAGELIJKS BESTUUR

Voorzitter

mr. G. Schilperoort

Secretaris

mr. R. van der Waal
tel. 015-2569775

Penningmeester en
ledenadministratie

C. Spruit
@: cor.spruit@hccnet.nl
tel. 0186-601385

REDACTIECOMMISSIE

mr. G. Schilperoort
mr. R. van der Waal

REDACTIEADRES

Hofweg 13
3274 BK Heinoord
@: rvanderwaal@planet.nl

LAY-OUT

J. Koster

STREEKMUSEUM HOEKSCHE WAARD

ADRES

Hofweg 13
3274 BK Heinoord
tel. 0186-601535
www.streekmuseumhw.nl
@: info@streekmuseumhw.nl

OPENINGSTIJDEN

museum

Het museum is i.v.m. renova-
tiewerkzaamheden tijdelijk
gesloten

studiezaal

woensdag 9.00 tot 13.00 uur

INHOUD

VAN DE VOORZITTER	3
NIEUWE VRIENDEN	4
VAN HET MUSEUMBESTUUR	5
VAN BOL TOT BLOEM	6
FAMILIEFOTO	9
WIND, ZON EN REGEN	13
FOTO MOLENBRAND ZUID-BEIJERLAND	16
FOTOARCHIEF DICK & JOPIE LEEUWESTEIN	18
HAZEN OP HET IJS	22
DIALECTEN HOEKSCHE WAARD	24
GENEALOGIE & STREEKHISTORIE	28
DE VRAGENRUBRIEK	30

VAN DE VOORZITTER

Beste vrienden,

De museumcollectie is al geruime tijd veilig opgeborgen in verband met de verbouwing van het Hof van Assendelft. Toch is een selectie van deze collectie nog tot en met 29 juni a.s. te zien in het gemeentehuis van Binnenmaas. In de hal van het gemeentehuis zijn in vitrines en aan de wanden diverse opmerkelijke oude voorwerpen tentoongesteld. Het is de moeite waard om tijdens de openingstijden van het gemeentehuis een rondje langs de tentoonstelling te maken. Ook de schooltas uit 1799 is daar te zien. Het verhaal dat bij deze schooltas hoort en in het vorige Bulletin was opgenomen, is opgemerkt door het Provinciaal Historisch Centrum / Erfgoedhuis Zuid-Holland. Het artikel is op hun website "Geschiedenis van Zuid-Holland" gezet.

Op zaterdag 14 mei organiseerde het Hoeksche Waards Landschap een informatiemarkt in het Nationaal Landschap Centrum aan de Veerweg te Numansdorp. De vele bezoekers werden geïnformeerd over natuur, landbouw, cultuurhistorie en de recreatiemogelijkheden in de streek. Ook het Streekmuseum bezette één van de stands. Natuurlijk werd van de gelegenheid gebruik gemaakt om nieuwe vrienden te werven.

In dit Bulletin leest u voor het eerst een interview; een bijdrage van Jacqueline Koster die sinds vorig jaar de lay-out van het Bulletin verzorgt. Voorts maakte zij zich verdienstelijk door fraaie wervingsposters voor de Vriendenkring te ontwerpen, die voor het eerst te zien waren op de informatiemarkt in Numansdorp.

Intussen zijn de voorbereidingen begonnen voor de komende Vriendendag op zaterdag 8 oktober a.s. We bezoeken deze keer het eiland Tiengemeten. Velen van u zullen zich het bezoek in 2001 aan Tiengemeten herinneren. We kunnen de ingrijpende veranderingen van de afgelopen tien jaar dan met eigen ogen aanschouwen. Noteert u de datum alvast in uw agenda?

**KOMENDE
VRIENDENDAG
ZATERDAG
8 OKTOBER
NAAR HET
EILAND
TIENGEMETEN**

Tot slot nog een oproep namens onze penningmeester. Na verzending van het vorige Bulletin stroomden de bijdragen van de vrienden binnen, maar zoals elk jaar moet ook nu een aantal vrienden worden aangemaand. Wilt u even nagaan of u de bijdrage over 2011 al heeft voldaan?

Gert Schilperoort

NIEUWE VRIENDEN

In de afgelopen maanden hebben wij de hieronder genoemde personen kunnen verwelkomen als vriend van het Streekmuseum. Met deze nieuwe donateurs is het aantal vrienden dat aangesloten is bij de Vriendenkring op 1699 gekomen! Als alles verder volgens planning verloopt, kunt u als vriend van het Streekmuseum in de loop van dit jaar weer gebruik maken van uw voorrecht het museum gratis te bezoeken. In het volgende Bulletin kunt u daar meer over lezen.

De nieuwe vrienden zijn:

M. van Wijngaarden	Oud-Beijerland	W.M. van Aert - Vink	Maasdam
C. Doolaard	's-Gravenhage	A.J.J. Bos	Rotterdam
J. den Haring	H.I.-Ambacht	D.L. de Bruijne	Nieuw-Beijerland
C.P. Kooijman	Heinenoord	J.L. Verschoor	Mijnsheerenland
A. van Dijke - Monen	Numansdorp	W. Schippers	Rhoon
L. de Kreek	Strijen	G. Bijl	Puttershoek
J.G. de Koning	Strijen	S. de Vos	Spijkenisse
B.L. van Dueren den Hollander			Mijnsheerenland

**IN DIT BULLETIN AANDACHT VOOR DE FOTO'S VAN
DICK EN JOPIE LEEUWESTEIN, DIE HUN ARCHIEF AAN
HET MUSEUM HEBBEN GESCHONKEN.**

FOTO: DICK LEEUWESTEIN. LUCHTOPNAME VAN DE BARENDRECHTSE
BRUG VLAK VOOR HIJ GESLOOPT WERD IN 1970

VAN HET MUSEUMBESTUUR

Restauratiewerkzaamheden op schema

Hof van Assendelft

Zoals de meesten van jullie hebben gezien is de restauratie gestart eind februari. De beste prijsaanbieding bij de aanbesteding was die van het Aannemingsbedrijf Gebrs. Hooghwerff uit Strijen. Inmiddels is de stand van zaken dat de kap van het Hof gereed is. Gunstige weersomstandigheden waren van invloed op deze voorspoedige gang van zaken. Volgens de bouwkundige planning zal de eerste oplevering begin juli plaatsvinden.

Momenteel zitten we op schema. Nu de kap wind- en waterdicht is worden de werkzaamheden binnen opgepakt. Alle bestaande leidingen van elektra, brandveiligheidsinstallatie en datanetwerk worden geheel vernieuwd. Het depot op de zolderverdieping kan worden aangepakt. De vloeren van de verdieping worden geïsoleerd en het plan is om deze af te werken met een eikenhouten vloer passend bij het karakter van het Hof.

Ook is een kleurenonderzoek van wanden en plafonds verricht om de juiste originele kleuren bij het schilderen toe te passen.

Dit is een korte samenvatting waar we nu staan met de restauratie, maar achter de schermen gebeurt meer. Plannen voor herinrichting zijn in volle gang opgepakt door onze directeur met personeel en werkgroepen. Ook dit vergt de nodige aandacht.

Oost-Leeuwenstein

Nadat het bestek en tekeningen definitief waren, heeft in april een aanbesteding plaatsgevonden. De uitkomst financieel gezien was, dat de laagste inschrijver voldeed aan de kostenraming van de architect. Het werk is nog niet definitief gegund omdat nog nader overleg met de aannemer moest plaatsvinden. De start van deze restauratie zal ook nog een officieel tintje krijgen is de bedoeling.

Men houdt rekening met een restauratieperiode van 16 maanden. Hopelijk kan in het volgende Bulletin worden bericht dat ook daar gestart is.

Leen den Hartigh

**DE KAP VAN
HET HOF IS
WIND EN
WATERDICHT**

**MEN HOUDT
REKENING
MET EEN
RESTAURATIE-
PERIODE VAN
16 MAANDEN**

VAN BOL TOT BLOEM

Eén van de eerste activiteiten die ik heb ondernomen, toen ik begon als directeur van het Streekmuseum Hoeksche Waard, was het kennismaken met de verschillende vrijwilligerswerkgroepen van het museum. Zo was ik op een avond aanwezig bij de bijeenkomst van de werkgroep Educatie en Rondleidingen en daar werd ik verrast door Corrie Sonneveld met een prachtig cadeau: een bloempot met daarin een bol. Zij sprak daarbij uit, dat zij hoopte dat het Streekmuseum door zorg en aandacht net zo mooi zou uitgroeien tot een bloem als deze Amaryllisbol. Ik vond het een prachtig symbolisch welkomstgeschenk.

Potentie

Wie de Hoeksche Waard bezoekt, of het nou per auto is of op de fiets, wordt getroffen door de schoonheid en het typisch Hollandse van het landschap. Nergens anders kun je nog zo goed zien hoe het land door dijken, kreken en polders is gevormd. Ondanks dat de Hoeksche Waard vlakbij grote steden als Rotterdam en Dordrecht ligt en via de A29 goed ontsloten is, waan je je als bezoeker in een heel ander gebied.

De Hoeksche Waard blijft in vele opzichten een eiland. Het heeft een grote eigenheid, die terug te zien is in de natuur en het landschap, maar juist ook in de cultuur: de dialecten, de architectuur en de sociale samenhang. Iedereen kent iedereen, lijkt het wel eens. Maar vooral: veel mensen en bedrijven staan klaar voor elkaar, en voor het Streekmuseum.

Dát is wat mij de afgelopen weken is opgevallen. Maar in eerste instantie waren het de twee prachtige museumgebouwen en de gevarieerde collectie die mij de overstap naar het Streekmuseum Hoeksche Waard deden maken. Beiden, zowel de gebouwen als de collectie, zijn te vergelijken met de bol van de Amaryllis. Nu is misschien nog niet goed te zien wat voor moois het allemaal behelst, maar met geduld en aandacht groeien de gebouwen en de collectie uit tot een prachtig en kleurrijk geheel.

Renovatie

Zoals Arjan Nobel in het vorige bulletin schreef, is er heel veel werk verzet door alle (vrijwillige) medewerkers van het museum om het Hof van Assendelft en boerderij Oost-Leeuwenstein bouwklaar te krijgen en de collectie goed te herbergen in de drie tijdelijke depots. Dankzij al die inspanningen kon de aannemer (Gebrs. Hooghwerff) volgens planning van start gaan in maart.

Op 17 maart is met een feestelijke bijeenkomst in de studiezaal het begin van de renovatie (tweede fase) gevierd.

**HET STREEK-
MUSEUM
ZOU DOOR
ZORG EN
AANDACHT
NET ZO
MOOI UIT
KUNNEN
GROEIEN TOT
EEN BLOEM
ALS EEN
AMARYLLIS-
BOL**

Cheque € 80.000,--

Gert-Jan Buitendijk, voorzitter van het museumbestuur, ontving een cheque van Gerrit Bruggeman van de Rabobank van maar liefst € 80.000,-. Het is één van die gulle donaties die onmisbaar zijn bij dit grote restauratieproject. De avond werd afgesloten met rondleidingen door het lege Hof van Assendelft, dat volledig in de steigers stond. Restauratiearchitect Rokus Visser en zijn collega Rafel Oskamp, Johan 't Hooft en Joost Slavenburg van de Bouw Adviescommissie wierpen zich voor deze gelegenheid op als gids bij de rondleidingen.

Expositie

Na deze startbijeenkomst hebben we ons op de 'spoedexpositie' in het gemeentehuis van Binnenmaas gestort, die dinsdag 10 mei geopend is door burgemeester

Borgdorff. Het is een 'spoedexpositie', want we hadden krap twee maanden de tijd om deze samen te stellen. Toch is het gelukt om een kleine doorsnede van de rijke collectie van het Streekmuseum te laten zien. Per thema selecteerden wij diverse en uiteenlopende objecten. De bezoeker zal geen compleet overzicht van de collectie zien, maar

wel doordrongen zijn van de veelzijdigheid van de collectie.

Wat denkt u bijvoorbeeld van de houten schooltas uit 1799, die vorig jaar geschonken is (zie Bulletin nr. 114). Of het brandijzer van de beul van Goidschaloord? Ook het genealogisch archief, oude foto's en de dialecten zijn vertegenwoordigd in de tentoonstelling. Ze maken immers deel uit van de collectie van het Streekmuseum.

Warmdraaien

Niet alleen de gemeente Binnenmaas kan in de hal van het gemeentehuis haar bezoekers met de tentoonstelling *Het Streekmuseum naar Buiten* verblijden.

FOTO: BELLE VAN DEN BERG OP DE TENTOONSTELLING "HET STREEKMUSEUM NAAR BUITEN"

Voor ons is het een uitgelezen kans om “*naar buiten*” te treden nu we al twee jaar als museum gesloten zijn.

Bovendien vormt het een goede oefening in het maken van een tentoonstelling met de middelen die wij nu hebben: het opzoeken van de objecten in het museumdocumentatiesysteem (Adlib), het beschrijven van de objecten in korte teksten, een plaats geven aan dialecten en het genealogisch archief en het vervoeren en installeren van het geheel. Zo draaien we met zijn allen warm voor het moment waarop het Streekmuseum Hoeksche Waard eindelijk haar deuren weer kan openen, na de renovatie en herinrichting van het Hof van Assendelft.

Amaryllis

Inmiddels staat de Amaryllis voluit te bloeien op mijn bureau: vier grote rode bloemen. En dus stel ik mij de vraag: is het Streekmuseum ook al zover? Nog niet, moet het antwoord uiteraard zijn. Op heel veel vlakken is het museum nog in de ‘bol-fase’, maar het heeft alle potentie om uit te groeien tot een krachtige en kleurrijke bloem!

Belle van den Berg, Directeur Streekmuseum Hoeksche Waard

Naschrift redactie:

Om u enige achtergrond te geven van de nieuwe directeur vermelden wij onderstaand de aan de website van het Streekmuseum ontleende gegevens.

Belle van den Berg (1981) studeerde Algemene Cultuurwetenschappen aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, waar ze koos voor de richting Organisatie van cultuur. Ze vulde dit aan met vakken in bouwhistorie en monumentenzorg. Na twee stages in die richting studeerde ze af op een onderzoek naar Marketing bij Kasteelmusea in Nederland.

Na haar studie trad ze in 2006 in dienst van het Huygensmuseum Hofwijck in Voorburg, waar zij vanaf januari 2007 de functie van directeur vervulde. In deze zeventiende-eeuwse buitenplaats, die ooit eigendom was van Constantijn Huygens (1596-1687), organiseerde zij verschillende tentoonstellingen. De laatste was de tentoonstelling Vrouwen rondom Huygens (2010) die in drie maanden tijd maar liefst 4600 bezoekers trok.

Naast haar werkzaamheden als directeur is Belle lid van het bestuur van de Vereniging Musea Zuid-Holland.

FAMILIEFOTO

De familiefoto die u hier ziet, is niet zo oud als die in de Bulletins 111 en 113, maar niettemin van een respectabele ouderdom. Gelet op de geschatte leeftijd van het jongste kind moet de foto omstreeks 1887 zijn gemaakt.

U ziet Neeltje van de Erve-Vermaat (1846-1910) met haar kinderen (links) Stijntje Woutrina (1877-1934), (rechts) Arjaantje Jacoba (1878-1959) en (staand) Wouter Jan van de Erve (1882-1932).

Haar echtgenoot Hendrik (roepnaam Hein) van de Erve (1837-1893) had principiële bezwaren tegen het maken van foto's en is om die reden niet op de foto te zien.

Van de Erve-Vermaat

Het gezin bewoonde de boerderij aan de Jan Krijnsweg te Goudswaard. Meer dan twee eeuwen heeft de familie Van de Erve op deze plek geboerd.

Wouter van de Erve was de eerste. Hij trouwde te Goudswaard in 1770 met Cornelia Konijnendijk, weduwe van de vorige boer Lodewijk Rollaf. Deze Lodewijk Rollaf was vernoemd naar zijn grootvader van moederskant Lodewijk Rosmolen, evenals zijn volle neef: de latere ambachtsheer van Goudswaard Lodewijk Rosmolen.

Blikseminslag

Helaas is van de oorspronkelijke boerderij geen afbeelding bewaard gebleven. In 1904 brandde de boerderij af na blikseminslag. Het verslag daarvan in het Nieuwsblad voor de Hoeksche Waard en IJsselmonde van zaterdag 14 augustus 1904 wordt op de volgende pagina afgedrukt.

Na de brand is de boerderij herbouwd. Volgens overlevering zijn de ooievaars, die voor de brand jaarlijks op de boerderij nestelden, nimmer teruggekeerd. Inmiddels woont de oud-minister van landbouw Cees Veerman met zijn gezin op deze plek.

Goudswaard, 12 Augustus. Gisterennamiddag, circa 5 uur, sloeg de bliksem in de schuur van den landbouwer J. van de Erve alhier, terwijl hij met een viertal arbeiders bezig was het koren op te tassen. Gelukkig bleven zij ongedeerd, en beproefden nog het vuur te dooven, maar dit werk bleek al spoedig ijdel, daar in weinige minuten de geheele voorraad hooi en koren in volle vlam stond. Uit het belendende woonhuis werd zoo goed mogelijk de inboedel uitgedragen, maar ook hier moest men voor het vernielende element wijken. De brandweer was intusschen gealarmeerd, en alleman deed zijn best om de woonkeet met het wagenhuis te behouden, waarin men vrij wel geslaagd is. Daar de bouwhoeve zonder andere belendingen op 20 minuten afstand van het dorp gelegen is, was de taak der brandweer spoedig afgelopen, en konden de spuitgasten inrukken. Tal van toeschouwers bleven nog een poos den vuurgloed en vonkenregen bewonderen, doch om half tien was het erf ontruimd, en bleef de bewoner met enkele bewakers achter. Alles was tegen brandschade verzekerd, uitgenomen de klederen der dienstbode, die bij het redden niet in de eerste plaats op eigen „hebben en houden” bedacht was. Mogelijk wil men haar eenige hulpe bieden.

Swank-van de Erve

Na het overlijden van Hein van de Erve hertrouwde Neeltje Vermaat (een dochter van de plaatselijke timmerman) in 1900 met Johannes Swank, weduwnaar van Bastiaantje Sluijmer.

Neeltje trok in bij haar nieuwe echtgenoot die een boerderij bewoonde aan de Beneden Oostdijk, nu Ooststraat, te Oud-Beijerland. Deze boerderij is gesloopt en op die plek is nu een parkeerplaats.

Het tweede huwelijk van Neeltje Vermaat had nog een bijzonder gevolg omdat haar oudste dochter Stijntje Woutrina trouwde met Ingen Swank (1873-1940), zoon uit het eerste huwelijk van Neeltjes tweede echtgenoot. Op deze foto van rond 1912 ziet u het echtpaar Swank-van de Erve met hun oudste zoon Hendrik Johannes.

Jongenskledij

Zoals velen van u weten droegen jongens vroeger rokken totdat ze vier of vijf jaar waren. P.W. de Zeeuw vertelt hierover meer op bladzijde 51 van zijn boek "De keuvels van het Overmase".

Schelling-van de Erve

De tweede dochter Arjaantje Jacoba van de Erve, bleef in Goudswaard wonen. Ze trouwde te Goudswaard in 1902 met Pleun Schelling (1868-1941), zoon van Rochus Schelling en Emmetje de Heer.

"Brieven naar Amerika"

Over het leven van Rochus Schelling (1836-1911), zijn vier echtgenotes en zijn kinderen is vorig jaar een vlot geschreven boekje verschenen getiteld "Brieven naar Amerika". Het is uitgegeven in eigen beheer door Rochus' achterklein- dochter Hanneke de Jong te Dirksland.

FOTO: ECHTPAAR SWANK-VAN DE ERVE

Pleun Schelling exploiteerde aanvankelijk een kousenbreierij in Goudswaard. Nadat Jacob de Jong, echtgenoot van zijn jongere zuster Betje Schelling, in 1908 was overleden, besloot Betje om de boerderij "Altijd Zorg" aan de Molendijk 90 te Goudswaard aan haar broer Pleun te verpachten. Toen Betje's zoon Leendert de Jong in 1937 zelf op "Altijd Zorg" ging boeren, vertrokken Pleun en Jaantje naar de boerderij aan de Molendijk 77, die Rochus Schelling (vader van Pleun) in 1873 had laten bouwen.

FOTO: ECHTPAAR SCHELLING-VAN DE ERVE 1902

Enige zoon

Wouter Jan, de enige zoon van het echtpaar Van de Erve-Vermaat, trouwde te Oud-Beijerland in 1903 met Cornelia van Bezeij, dochter van de plaatselijke metselaar Daniël van Bezeij en Martijntje Brussaard. Hij koos voor een niet-agrarische loopbaan op de gemeentesecretarie van Papendrecht, waar hij opklom tot gemeentesecretaris.

Klederdracht

Tot slot nog een opmerking over de klederdracht. Op de foto's is duidelijk het modeverschil te zien in de wijze waarop moeder en dochters de krullenmuts dragen. Bij de moeder zit de keuvel nog strak om het voorhoofd en is de stand van de gouden krullen laag, ter hoogte van de ogen, terwijl bij de dochters de keuvel een vierkanter model heeft en de krullen hoog worden gedragen.

Gert Schilperoort

FOTO: DICK EN JOPIE LEEUWSTEIN. 30 APRIL 1987. BEATRIX BEZOECT OUD-BEIJERLAND

GERDA EN DICK
HITZERT ZIJN OP
DEZE FOTO TE ZIEN.
ZE KONDEN MEE IN
DE KOETS. DIT GAF
ZE DE KANS EEN
GESPREKJE MET DE
KONINGIN TE VOE-
REN EN DAARNA
MEE TE LOPEN IN DE
STOET. EEN
ONVERGETELIJKE
DAG!

WIND, ZON EN REGEN

Van de heer ir. Jan Groenendijk uit Oud-Beijerland, Vriend van het Streekmuseum, ontvingen wij een bijdrage voor het Bulletin met impressies van de Hoeksche Waard. De heer Groenendijk schreef ons dat hij veel boeken heeft geschreven en nu bezig is met zijn hoofdroman.

Er zal wel ergens een weerstation zijn, dat het klimaat in de Hoeksche Waard continu registreert.

Maar ik ken de weersomstandigheden, verspreid over driekwart eeuw.

Aardbeien plukken

In 1936, als kind van tien jaren oud, kwam ik met de stoomtram aan op de bovendijk van Oud-Beijerland vanuit Rotterdam Zuid om aardbeien te plukken.

Om een paar centen te verdienen. Met een aantal andere scholieren plukten we, hurkend op de vette zeeklei, de zoete, zoete godsvruchten. We mochten natuurlijk wel proeven.

De zon in de nek, de wind om ons heen, onder het enorme wolkenzwerk, tipje voor tipje (zo werden de mandjes genoemd), negen uren lang en vijftientig centen mee naar huis.

Ik kocht ook wel eens een bosje rabarber, de Hoeksche Waard was bekend om zijn open grond tuinbouw en er waren nog geen kassen.

Suikerbieten uit het Sperrgebiet

In 1944, op het eind van de laatste wereldoorlog, moest ik als oudste kind van het gezin aan levensmiddelen zien te komen.

De Hoeksche Waard was toen niet gemakkelijk bereikbaar. Zij behoorde tot het zogenaamde Sperrgebiet. Slechts met de grootste omzichtigheid werd ik met een handkar 's nachts overgevoerd met een roeiboot met omwoelde, gedempte spanen.

Op de terugweg werden de bootsman en ik toch gevangen in een schijnwerper en beschoten. Suikerbieten was de gading en de lading.

En alleen omdat het verschrikkelijk regende, hield de beschieting op.

Dat nachtklimaat was toen wel extreem!! Maar de suiker van de bieten was verrukkelijk!!

Indonesië

Mijn vrouw en ik gingen in 1951 naar Indonesië en verbleven daar vier en een half jaar onder barre, armoedige omstandigheden. Zes maanden verlof werd ons toebedeeld om te herstellen van malaria en andere tropische ziekten.

Hoeksche Waard

Op een zomerse zondag in 1956, bezochten we met onze tweedehands Ford de HW en ook Numansdorp.

Het was stralend weer met gigantische, jagende wolkenvelden. De polder, door mensen gemaakt, hoe schoon, hoe romantisch! Voor ons! Mijn geduld werd op een zware proef gesteld, want de kerkgangers in sombere, donkere kleding, deden geen stap opzij. Sommigen gingen expres voor de auto lopen om mij het doorrijden te belemmeren, de ongelovige een lesje te leren. Toen waren er nog geen Muzelmannen en moskeeën. Aan de haven bij een kopje koffie en een gebakken visje, kon ik mijn onthutste inborst bekoelen.

Oud-Beijerland

In 1991 huurden wij een huis in Oud-Beijerland, de hoofdstad van de HW. Voordien woonden wij in Bennekom, op de Veluwe, dicht bij het huilende bos, althans in de herfst en de winter.

Dus toen ik met pensioen ging, waren mijn vrouw en ik het er over eens, niet meer in Gelderland te willen wonen, maar in de polder van de HW. Onder de jagende wolken, die de Hollandse schilders zo geweldig hebben geïnspireerd. We wonen dan ook in de Johan Vermeerstraat. Geheel anders dan de zesentwintig tropenjaren, beleven we nu intens de vier jaargetijden.

De vier jaargetijden

Il quattro stagioni, de vier jaargetijden van Vivaldi, wie kent ze niet. Het ontluikende voorjaar met koude, allengs warmer wordende dagen, langere dagen. De knoppen van de bloembollen barsten open, eerst de magnolia en dan de Japanse kers staan in bloei onder strak blauwe luchten! De seringengeuren een lieve lust!

Wat een weelde, dat voorjaar! Niet bekend in de tropen.

Regen, mist, kou, warm, wind, maar vooral wolkenvelden, daar word je lyrisch van!! Die zijn er niet in de tropen en ook niet in Bennekom.

“Der Landmann hat sein Werk vollbracht, entweder Müh und Fleiss gespart”, die Jahreszeiten van Josef Haydn.

“Und betet er den Himmel an: Sei nun gnädig...”, een gebed tot de Allerhoogste om water, na het ploegen en zaaien.

Soms laat de regen het even afweten, maar meestal niet. Soms te veel, maar meestal niet.

Een gematigd, gezegend klimaat in de HW! Daarbij kan en wil ik wel 100 jaren oud worden! En schrijven over mijn Hoeksche Waard.....

Klimaatbeheersing

De strakke polders met statige boerderijen; graan en aardappelen in het gelid, de fruitgaarden en, jammer genoeg, de kassen, die niet aan het zicht worden onttrokken door een vriendelijke, verhullende haag. Geavanceerde kassen, moderne technieken! Het buitenklimaat wordt er geringelood. Tot honderd kg tomaten per vierkante meter wordt er per jaar geoogst!

Ook wij nemen ons tuinklimaat een beetje bij de hand. Ons druppelbevoeiingssysteem zorgt voor een zee van veelkleurige bolbegonia's, fuchsia's en geraniums. Ook de Bougainville en de Tibouchina houden het leven bij de gereguleerde waterdruppels.

Zeespiegel

Zes meters onder de zeespiegel ligt de HW. De ijskap op de Noordpool smelt sneller dan we willen. Wij maken die ondergang misschien niet meer mee.

Cultureel klimaat

Een heel ander, zeker zo belangrijk klimaat in de HW, is het culturele klimaat.

Mijn echtgenote is al jaren lid van de Hoekschewaardse schilderskring. Mensen met een beeldende visie. En in de HW kan geschilderd worden! Ook onze dochter en kleindochter hebben hun bijdrage geleverd!

Ik was jaren lid van de Hoekschewaardse muziekring en heb mijn bijdrage geleverd met solo optredens of quatre mains spel. Mozart, Bach, Franck en Messiaen. Huisconcertjes.

Jicht maakte een ontijdig eind aan mijn muzikale activiteiten.

De dood maakte een ontijdig einde aan mijn quatre mains maat.

Tiengemeten

Het omringende water speelt een belangrijke rol in de HW.

Tiengemeten, daar zijn we wel eens geweest. Er stonden toen mooie boerderijen en nu ligt het grotendeels onder water. Bij het strandje van de jachthaven van Zuid-Beijerland zie je Tiengemeten liggen.

Het eiland Tiengemeten ligt recht tegenover mij, laag, aan het water.

Het eiland is leeg, geen boerderijen. Ondergelopen, vruchtbaar land.

Is dit aantrekkelijker voor de toerist, dan het aanzicht van statige, levende boerderijen?

ir. Jan Groenendijk

FOTO: DICK LEEUWESTEIN. 25 JANUARI 1990. EEN ZWARE STORM ZORGDE ERVOOR D
STORM HEEFT DICK DEZE FOTO GEMAAKT.

OR DAT MOLEN LANDZIGT IN ZUID-BEIJERLAND IN BRAND VLOOG. IN DE VLIEGENDE

FOTOARCHIEF

DICK & JOPIE LEEUWESTEIN

FOTO: JACQUELINE KOSTER
DICK LEEUWESTEIN

De Hoekschewaardse persfotograaf Dick Leeuwestein en zijn vrouw Jopie hebben hun fotoarchief bestaande uit zo'n 200.000 negatieven in 1994 geschonken aan het museum.

De foto's zijn hoofdzakelijk gemaakt in de Hoeksche Waard onder andere voor de krant Het Kompas, maar ook voor andere kranten als de Dordtenaar, het Nieuwsblad Hoeksche Waard en het Rotterdams Nieuwsblad. Het oudste negatievenboek is uit 1968, de laatste beelden zijn in 1994 gemaakt. Het museum is bezig deze negatieven te digitaliseren zodat het archief toegankelijk wordt voor het publiek. Vijf vrijwilligers zijn hier mee bezig, waaronder ikzelf. Dit werk heeft me nieuwsgierig gemaakt naar Dick Leeuwestein en daarom ben ik bij hem op bezoek gegaan.

Anders dan vroeger

Dick verblijft op een rustige camping in een mooi tuinhuisje met bloementuin en een weids uitzicht. Hij houdt van zijn vrijheid, wil graag reizen en heeft dat ook veel gedaan. Hij maakt graag wandeltochten, hij klust aan zijn huis en werkt met veel plezier in zijn tuin. Zijn vrouw Jopie is overleden. Fotograferen doet hij nog steeds, maar anders dan vroeger. Hij gebruikt nu een compact camera en hij maakt geen reportages meer. Hij maakt nu vooral reisverslagen, en foto's van opmerkelijke, bizarre dingen die hem onderweg opvallen.

Stuurman

Dick is na de HBS niet gelijk naar de fotovakschool gegaan, hoewel fotograferen al wel zijn hobby was. Hij wilde reizen, ging daarom naar de zeevaartschool in Amsterdam en kwam bij de KNSM te werken als stuurman. Ruim een jaar heeft hij gevaren op goederenshippen met bestemming Noord- en Zuid-Amerika. Reislust en zin voor avontuur hadden hem hier gebracht, maar het viel hem tegen. Hij kreeg weinig kans om op ontdekkingsstocht te gaan als ze in een haven lagen en het werk was zwaar, dus besloot hij in 1964 hiermee te stoppen.

Fotograaf/Journalist

Hij werd leerling-journalist bij het Nieuwsblad Hoeksche Waard. Hij moest in dienst, maar is in 1967 weer terug gegaan naar het Nieuwsblad. Hij deed journalistiek werk en maakte ook foto's. Hij heeft in die tijd de fotovakschool gedeeltelijk gevolgd.

In dienstverband werkte hij liever niet dus was hij freelancer. Vanaf 1970 is hij voor meerdere kranten foto's gaan maken. Ook deed hij wel eens werk voor particulieren, de gemeente of maakte hij reclamefoto's.

Contact

Hij hield hij niet zo van studiofotografie, hij ging liever naar buiten, waar hij niet alleen de omgeving kon verkennen en reportages kon maken, maar vooral ook contact had met mensen die hij toevallig tegenkwam. Vooral dit soort toevallige ontmoetingen vond hij erg leuk. Een jubilerend huwelijk deed hij graag want de mensen hadden altijd wat te vertellen en dat maakte het voor hem de moeite waard.

FOTO: DICK LEEUWSTEIN. KONINGINNEDAG 1987. VOOR BOEKJE VAN MARJA VISSCHER. WERKEN ONDER HOOGSPANNING. "HET WAS RENNEN, WORSTELLEN, KLAUTEREN EN VECHTEN". FOTO GENOMEN VANUIT DE DAKGOOT VAN MAKELAAR DE JONG IN DE WEST-VOORSTRAAT

Het Kompas

Als freelance fotograaf kreeg hij af en toe ook een opdracht van Het Kompas, dat rond 1966 was opgericht. Na rond 1974 onderdeel geworden te zijn van het Rotterdams nieuwsblad werd Het Kompas rond 1980 overgenomen door Randstad Edities.

FOTO: DICK EN JOPIE LEEUWSTEIN. 30 APRIL 1987. BEATRIX BEZOECT OUD-BEIJERLAND

Dick kreeg vanaf 1974 concurrentie van andere fotografen die het Rotterdams Nieuwsblad meebracht. Ook waren er steeds weer nieuwe leerling-journalisten werkzaam die veel van Dick's tijd opeisten. Omdat hij niet zeker was dat hij zijn contract kon houden bij het Rotterdams Nieuwsblad is hij vanaf 1982 op de redactie van Het Kompas gaan werken dat inmiddels onderdeel van Randstad Edities was geworden. Zijn vrouw Jopie, die reportagefotograaf was, ging hier ook werken. Samen konden ze de redactie van Het Kompas voeren. Dick deed vooral de sportredactie. Hij had veel vrijheid in zijn werk en kon met Jopie samen de redactionele tekst en het beeld van de krant maken, een ideale situatie. In 1984 ging Dick bij het Rotterdams Nieuwsblad weg en is hij bij Randstad Edities blijven werken. Ook maakte hij vanaf dat jaar voor Van der Vinden Vastgoed alle foto's.

Voetbaljaarboek

Dick en Jopie hebben in 1989-1990 ook een voetbal jaarboek samengesteld. De prestaties van alle clubs van de Hoeksche Waard waren hier in verzameld. Het was de bedoeling zo'n jaarboek ieder jaar uit te geven, maar dat is helaas niet gelukt. Het was een te duur project.

Op reis

Wegener nam uiteindelijk Het Kompas over. Er werden steeds weer nieuwe eisen gesteld. De digitale fotografie kwam op. Voor Dick betekende dit een andere manier van werken, vast dienstverband en nieuwe apparatuur. Dick was inmiddels 50 jaar. De vrijheid in zijn werk, waar hij zo prijs op stelde, was weg en hij kreeg te maken met concurrentie van jongere fotografen. Bovendien had Jopie een beetje genoeg van het schrijven van steeds dezelfde soort verhalen. Een nieuw plan was snel gemaakt: reizen wilden ze altijd al, dus dat moest er nu dan maar van komen. Ze verkochten hun huis en zijn op reis gegaan. Het fotoarchief dat Dick vanaf 1968 had opgebouwd wilden ze graag onderbrengen bij het Streekmuseum zodat het een goed onderkomen zou krijgen en men het zo nodig kon raadplegen.

Posters

Dick en Jopie hebben samen een aantal verre reizen gemaakt. Toen is Jopie plotseling ziek geworden en overleden. Reizen doet Dick nu alleen of met vrienden. Hij is onlangs nog naar New Orleans geweest waar prachtige foto's van in zijn kamer hangen.

Zijn laatste project is het vijftigjarig jubileum van de basketbalvereniging BOB uit Oud-Beijerland geweest. Vanaf het moment dat Dick zich in 1960 bij BOB aansloot, heeft basketbal een belangrijke rol in zijn leven gespeeld. Hij vond er zijn vrouw Jopie, begon met haar in Westmaas een club, die hij 19 jaar leidde, en keerde daarna terug bij de Oud-Beijerlandse vereniging. Hij heeft meegewerkt aan het jubileumboek en bovendien heeft hij met foto's uit zijn eigen archief, foto's van oud-basketballspelers en krantenknipsels een dertigtal posters gemaakt.

Deze collages geven in beeld de hele geschiedenis van de vereniging weer. Het is een heel karwei geweest waar zeer veel uren in zijn gaan zitten. Met zijn basketbalvrienden gaat hij af en toe nog wandelen. Dit is voor hem een plezierige oefening, want uiteindelijk wil hij een echt grote wandeling gaan maken met rugzak en tent. Dick's gevoel voor reizen en avontuur, uiteraard aangepast aan leeftijd en de omstandigheden, is nog onverminderd aanwezig.

HAZEN OP HET IJS

Van een Vriend van het Streekmuseum, de heer Arie van Zanten uit Oost-Souburg, ontvingen wij bericht van een door hem geschreven boek, met het verzoek om hiervoor in het Bulletin aandacht te besteden. Graag ruimen wij in dit Bulletin plaats in, om u over dit boek met een bijdrage aan de geschiedschrijving in de Hoeksche Waard te informeren.

‘Hazen op het ijs’ Boek over Inundatie en Evacuatie in Zuid-Holland tijdens WO II, 114 pagina’s. Uitgever Free Musketeers.

Arie van Zanten is in 1941 geboren in Goudswaard, waarvan de bewoners in 1944 moesten evacueren vanwege de, door de Duitse bezetters bevolen, inundatie of onderwaterzetting van een groot deel van de Zuid-Hollandse en Zeeuwse eilanden. Hijzelf kan zich, vanwege zijn leeftijd toentertijd maar heel weinig herinneren van deze ingrijpende gebeurtenissen. Door gesprekken met mensen die het wel bewust hebben meegemaakt, werd zijn interesse gewekt. Daarom heeft hij onderzoek verricht in verschillende archieven en gesprekken gevoerd met voormalige evacués.

Waterlinies

In dit boek wordt verteld hoe in de geschiedenis van Nederland water, de z.g. waterlinies, gebruikt werd om het land te verdedigen tegen binnenvallende vijanden.

Bij de Grebbelinie werd aan het begin van WO II bijvoorbeeld door het Nederlandse leger, tevergeefs gevochten tegen de Duitsers.

Nederland kwam onder Duitse autoriteit. In 1942 werden plannen gemaakt voor evacuatie van bepaalde gebieden die niet direct te maken hadden met inundaties. Er werd vooral aandacht besteed aan de grote steden zoals Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Dordrecht, met de gedachte wat er moest gebeuren met die mensen als die steden zouden worden bestookt met bommen en granaten. De bewoners van die steden moesten dan evacueren naar de omliggende dorpen die met name werden genoemd. Naarmate de oorlog echter vorderde en de Geallieerden successen behaalden werd de vrees voor een invasie echter groter en groter. Dat leidde tot de onderwaterzetting van kustgebieden en evacuatie van de bewoners. De bewoners van de dorpen moesten nu vertrekken naar droge gebieden. Soms naar naburige dorpen maar ook zelfs naar Friesland.

Bezetting

In dit boek wordt verteld over de invloed die de bezetting had op Nederlandse gezagdragers, met name de burgemeesters.

Voedselvoorziening

Verder is een hoofdstuk gewijd aan de nadelige gevolgen voor de voedselvoorziening, vooral uit de Hoeksche Waard. De schade die werd veroorzaakt aan de landbouwgrond en alle nadelige gevolgen van de onderwaterzetting.

Getuigenissen

Er komen mensen aan het woord, die het aan den lijve hebben ondervonden wat het is van de ene op de andere dag uit je huis te moeten gaan en in te trekken bij andere mensen. Om in een potershok te wonen bv. of hoe je snoeken uit de wei kon halen. Hoe stroop van suikerbieten smaakte. Hoe het was om terug te komen in een huis, dat tijden in het water had gestaan.

Dialect

Als besluit is opgenomen een verhaal in het Hoeksche Waardse dialect van iemand die het zelf heeft meegemaakt. De titel van het boek is ontleend aan een verhaal dat in het boek staat.

'Hazens op het ijs' is eind april verschenen en te bestellen via:

Freemusketeers.nl.

ISBN 978-90-484-1805-3

Prijs € 16,95 verzendkosten Nederland € 2,76 p.st.

**BESTELLEN VIA
FREEMUSKETEERS.NL.
PRIJS € 16,95**

FOTO:
DICK LEEUWSTEIN.
SHELL MOERDIJK IN
AANBOUW 1972

DIALECTEN HOEKSCHER WAARD

Saar

door mevrouw L.J. Voordendag - de Koning uit Strijen

Vroeger weunde me in een grôôt oud huis, med in de keuke een pomp en een ove waer ze jaere geleje brôôd in bakte. In de loos waster een plee med 'n houte dessel. In zôô'n huis kon moeder wel 'n hullepiee gebruike. In de buurt waster een gezin mit veul kindere en daer kwam ieder jaer wel een maaisie van school of. En zôô kwam Saar bij óóñs.

Nou, dat was me d'r êêntjie! Ze was voor gêen gat te vange en ze wis overal raed op. De vloer mos geveegd worre, dus nam Saar de blaere uit t'n theepot, strooide die over 't karpot, gong opter knieje zitte, nam vloerverreke en blik en begon te vege. 'Zôô, zee ze, 'da's goed voor 't stof en de kleure frisse d'r ok van op.' 's Aeves braaide ze zwarte kouse; nae een hortie zakte d'r grôôte neus steeds dieper in d'r braaiwerreke en viel ze opte taefel in slaep. Effe laeter hoorde je dan: 'Grrr, grrr, grrr' en dan kwam ze overend, keek verwonderd in de rondte en zee: "k Gelôôf da'k in slaep gevalle bin." Allêen dinsdesaeves wasse klaor wakker, want dan waster 'De bonte dinsdagavondtrein' en daer luisterde ze graeg naer.

Saar dee alles mè groene zêêp: d'r gezicht, kuñstgebit, lijf, klere en haer. Asse dat haer gewasse had maakte ze een schaaiding over hêel d'r hôôd en braaide an elleke kant een tôôm, rolde die op azz'n bolus en dan wier die mit haerspelle opter ore vastgezet. 't Was tan net êênder of ze een koptillefoon op had. Wij zeje dan: 'Saar mett'r radiohaer.' Opter verjaerdag kreeg ze van moeders een lap donkerblauwe wolle stof (dat hiette glôôf ik cheviot) om d'r een rok van te maoke. In de uiferkôôp koch se een lap ketoen voor een bloes, geel midd'n blauw blommechie voor 99 cente. Ze zee tege mijn: 'As jij nou 't schááñspiljoen (= patroon) tekent, dan gaod ik een bloes maoke.' Nou wazzik nog zôô groen as gras en maor een blauwe maandag opte naoischool, dus 't petrôôn klopte wel, maor mette naeje haddik een bietjie gesjoemeld. Maor Saar, sekuur asse was, hatter grôôte brêêje naeje bij geknipt, want anders hasse d'r nied in gekend. Zôôdoende klopte alles dus azz'n bus.

Moeder koch een nieuwe vilten hoed en Saar vroeg of zij d'n ouwe moech hebbe. Ze haolde de ringe van 't fernuis, zette de grôôte zakkotel d'rop en dan maor stôôme; d'n hoed d'rbove, iets d'rin gedaen om d'n bol goed rond te kenne krijge en toen een paor vouwe d'rin gemaakt. Alles vastgezet en toen goed laete drôôge. M'n moeder hà nog een nieuw hoejelint in d'r naoidôôs en dat wier d'romhene gestrikt en d'n hoed was klaor! D'r waere pas nog fezante geschote, dus daer wier een

mooie veer uichezocht en tusse 't lint gestoke.

En zôô gong ze sondes naer de kerrek: schoene ekstra gepoest, mitt'r aagegebraaide kouse, nieuwe rok en bloes, en d'n hoed op, hêëlemael in 't nieuw, en dat alles voor 99 cente. En ze zag t'r nog mooi mee uit ok!

Veul jaere laeter bin ik ze nog es op weze zoeker. Mijn haer was al wit, maor dat van heur was nog peper en zout. Ze hà nog altijd d'r rôôje glimmende appelkôôntjies die ze altijd gehad had en rimpels hasse ok nog nie veul. Dus we kenne nessôôgoed al die poejerties, kleurties en crèmpies weggôôje en een pot mè groene zêêp kôôpe: 't is overal goed voor en nog lekker gekôôp ok.

Noot: desgevraagd gaf mevrouw De Koning aan dat slechte gebitten vroeger bepaald niet zeldzaam waren. Al vóór haar twintigste droeg Saar een kunstgebit, dat op de toen zeer gebruikelijke wijze met groene zeep werd gepoest.

Nationale Dialectendag

Zaterdag 26 maart zijn maar liefst vijf leden van onze dialectgroep naar Delft getogen om de Nationale Dialectendag bij te wonen. Eén van ons -Stephan de Vos- was zelfs mede-organisator. De dag begon met een aantal inleidingen van taal- en dialectdeskundigen uit Vlaanderen en Nederland en voor een vrolijke noot zorgde Sjaak Bral op de van hem bekende wijze in plat Haags.

Dialectencarrousel

Marjolein van der Stouw en Arie Biemans namen na de lunch deel aan de dialectencarrousel: optreden met dialectverhalen in enkele gehoorzalen, waaraan ook werd bijgedragen door mensen uit diverse andere streken van ons land.

Voorts beheerden zij een stand waarin de dialectboeken van de Hoeksche Waard werden gepresenteerd, ons voor dit doel welwillend ter beschikking gesteld door Boekhandel Edel.

FOTO: ARIE BIEMANS. DRIE LEDEN VAN DE WERKGROEP: MARJOLEIN VAN DER STOUW, HENK VAN DAM (2E VAN LINKS) EN STEPHAN DE VOS (2E VAN RECHTS)

Boekenstand

Omdat ze maar op één plaats tegelijk konden zijn werden Marjolein en Arie op de boekenstand enthousiast terzijde gestaan door Hugo Zevenbergen en Henk van Dam.

We kunnen terugzien op een geslaagde manifestatie, waarop ons dialect en het Streekmuseum positief over het voetlicht gebracht konden worden.

Arie Biemans

De messelaer

door Johan 't Hooft

Een zwaer beroep wasset om vroeger messelaer te weze. Messele was toen veul meer as allêên 't weglegge van bakstêene; alles wier vedder ok mette hand gedaen. Uichraeve van een voet voor een fundering, bouwe van een staaiger met houte paole, opgooie van stêene opp't staaiger, 't naer bovene draege van specie medd'n speciemoew enzôôvoort. Funderinge wiere vroeger gemaakt van bakstêene die gevlaaid wiere van brêéd naer steeds smaller op muurdikte. Laeter wier hiervoor beton gebruikt, maor ok die beton wier mette hand geschept en gemonge. Specie wier ok mette hand gemaakt en nie medden meulentjie. De specie bestong uit zand, cement, kalk en tras, ofhankelijk van 't doel waer 't voor bedoeld was.

De messelaer was bezig mette ruwbouw van fundering en mure en de tummerman kwam dan om de priefele en de kezijne te stelle en de balklaoge te legge. De mure waere vroeger van halfstêens of stêens werk en pas laeter wiere dut spouwmure, want isolere deje me toen nog niet.

De stêen was dikkels ijsselstêen of rooje gevelstêen en ofhankelijk van de aaise en de beschikbaore cente wiere d'r dikkels schitterende kuñststukkies van messelwerk uichevoerd mè mooie haonekamme en vlechtwerreke.

Nae 't messele moster buite gevoegd worre en wier binne soms geplaaisterd of getegeld, maor mêêstal kwam d'r beracheldoek me behang overhene.

Belangrijk bij d'n bouw van een huis waste schoorstêen; die mos dicht weze en kenne trekke. Trugkerend kerrewaai was tan ook 't regelmaotig vege van de schoorstêen, vooral aste meñse nie zukke schôone (diere) antresiet gebruikte maor veul vuildere (gekôope) stêenkool.

Bekant ieder huis hà vroeger een kelder en een regenpit en ook die moste waoterdicht weze, dus de kennis van de juiste stêên- en speciesoorten mos ańwezic zijn.

Ok tegelpaedjes leggen gebeurde deur de messelaer as onderdeel vańz'n vak net asset maoke van betonne drôôgpaole. Asset ging vrieze was 't werk bekant gelijk over en wier d'r ok niks meer verdiend. Dan kon d'r nie meer gedaen worre as 't opruime van de wurf en verzurrege van d'n opslag. Messele lere deje veulal in de praktijk en je kon dan een goeie messelaer of opperman worre, maor sommige wiere allergies voor kalk en cement en mosse d'r dan mee stoppe. Stêên en zand was zwear spul dus d'r wier veul gebruikt gemaokt van vrachtrijers om alles op z'n plak te krijge.

Staaigerbouwe was een aparte kuńst met houte paole, leggers en staaigertouw en zôô'n staaiger mozz'n hôôp gewicht kenne draege van meńse, stêên en specie.

Als bekrôôning van een bouw wiere de panne gelege en de vorste ańgesmeerd en dan kregde de werklui ass't goed was pannebier en konne ze weer naer 't vollegende kerrewaai.

Al med al geef messele gezicht an de zaak en daer waere ze dikkels trots op. Opscheppe deje ze ok graeg om maor te zegge hoeveul stêêne ze per dag wel niet konne weglegge. 't Waere wel de sterrekste rugge die dat vol konne houwe.

Bijzondere benamingen:

Speciemouw metalen bak gedragen op de schouders om specie naar boven te brengen

Truffel metseltroffel om specie aan te brengen

Sabel kapmes om stenen op lengte te hakken

Vlinder soort hakbijl om stenen schoon te bikken

Voegspijker smalle troffel om metselwerk af te voegen

Bestuur Werkgroep Dialecten:

Voorzitter: J. 't Hooft, Schoolstraat 29, 3281 AP Numansdorp,
tel. 0186-651412, e-mail: johan.alie@chello.nl

Secretaris: mw. J. Verhoeven-den Hartigh, Mookhoek 97, 3293 AD, Mookhoek,
tel.: 078-6733229, email: verhoeven97@hotmail.com

Penningmeester: mw. M. van der Stouw, Westdijk 71, 3271 LL, Mijnsheerenland,
tel.: 0186-603076, email: mvdstouw@hetnet.nl

Contactpersoon: A.W. Biemans, Titiaanstraat 6, 3262 HT, Oud-Beijerland,
tel.: 0186-613461, email: arie@biemans1.demon.nl

GENEALOGIE & STREEKHISTORIE

Het aantal bestanden, gemaakt na bewerking van de originele bronnen en op de computer te raadplegen, is uitgebreid.

Nieuw zijn:

Heinenoord, Oud Rechterlijk Archief, inv.nr. 60; (1683), 1746-1774 Scabinale akten

Op de computer zijn de volgende genealogieën te raadplegen:

Heeren, Genealogie van Henricus van -

In de categorie streekgenealogieën (SG nummers) zijn te raadplegen:

SG 6

“Zevenhonderd jaren Herweijer”

door J. J. Herweijer.

Vijftien jaar na het verschijnen van “Vijfhonderd Jaren Herweijer” is dit de tweede uitgave.

Dit werk is van september 2000, bevat 944 pagina's inclusief een index van familienamen en een index van voornamen.

SG 204A

“Het geslacht Van Driel te Grooten- en Kleine Lindt en Dordrecht” door K. J. Slijkerman.

Dit boekje van 1989 is deel 1 uit de serie Geslachten van het eiland IJsselmonde.

SG 465

“Genealogie van het geslacht Strijen.

Lopend van 1490-1887”

door R. Kappers en K.J. Slijkerman.

De genealogie bestaat uit 7 getypte A4 vellen.

SG 1361

“De familie Verhoeven uit Altena”, door Gerrit Verhoeven.

Uitgegeven 2002.

Het boek vangt aan met Aert Adriaensen Verhoeven, geboren ca. 1625, jm. van Dussen en behandelt verschillende takken, te weten in Dussen, Werkendam, Zevenbergen, Giessen, Andel, Bleiswijk, Numansdorp, Goes, Papendrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Zwijndrecht, Haarlemmermeer en Californië.

Dit boek van 374 pagina's is een vrijwel zuivere genealogie en bevat derhalve geen beschrijvingen en foto's, wel is een uitgebreide index op namen opgenomen.

SG 1362

“Het geslacht Van den Hoek uit

Ridderkerk, afstammend van Jacques Luidertszoon van Vreem alias Smit te Alblasserdam”, door A.P. van den Hoek Uitgegeven 1993.

SG 1363

“Hoeksche Waard deel 1 en deel 2”

2 Ringbanden met foto's,

fotokopieën, kaartjes,

prentbriefkaarten e.d. behorend bij

de families Blaak, Verhulp,

Goudswaard, van der Sluis, van der

Linden, Huisert.

SG 1364

“Ouwe begraefplaes Numansdorp”
Grafzerken aanwezig op de oude
begraafplaats te Numansdorp, dd.
2-7-1979. 5 Pagina's.

**In de categorie Streekhistorie zijn
nieuw:**

S 1487

De geschiedenis van de Grootte
Zuidhollandse Waard en de latere
Hoeksche Waard door L. Louter

S 1523

Toen 't schuimend zeenat hevig
bruiste door Rik Valkenburg

S 1524

Sport en Spel ontworpen en
geïnitieerd door de zaak Besteman

S 1525

Ons bezoek aan Zuid-Holland

S 1526

SSS Magazine

S 1527

Samen wonen in de Waard door
Irene Grootenboer-Rodenburg

S 1528

Topografische dubbelatlas
Zuid-Holland 1958-2008

S 1532

Boerderijen en hun bewoners in de
Grootte Waard – Eiland van Dordrecht
door A.P. van den Hoek

S 1533

Klank- en Vormleer van het dialect
van Overflakkee door H.C. Landheer

S 1534

Beelden en poëzie aan de Binnen-
maas

S 1535

Holland in vroeger tijd deel IV – 18e
eeuwse beschrijvingen van steden
en dorpen in Noord- en Zuid-Holland
door C. Postma

S 1536

Graven naar wortels, stukken uit het
familie-archief Messer en Van der
Hoek door E. Messer

S 1537

Souvenirs 1891-1991. Honderd jaar
christelijk onderwijs te Strijen door
P.C.J. van den Broek

S 1538

Hoeksche Waard waar het landschap
begint

Peter van Hulst

FOTO:
DICK LEEUWESTEIN. KONINGINNEDAG 1987
AFSCHEID

DE VRAGENRUBRIEK

Iedere vriend(in) van het Streekmuseum kan één of meerdere genealogische vragen betreffende de Hoeksche Waard insturen. Met enige regelmaat komen vragen binnen die geen betrekking hebben op de Hoeksche Waard, deze komen niet in aanmerking om geplaatst te worden in het Bulletin.

Antwoorden

Een korte reactie op **vraag 537** uit bulletin 89!

De gezochte Arie (1647) is een zoon van Arie Ariensz geboren in 1620 in Spijkenisse. Dat is de oudste die tot nu toe gevonden is, die aansluit bij de "Masten" van Piershil.

Op **vraag 635** uit Bulletin 112 is mogelijk een aanknopingspunt ontvangen.

Info over Pieter Hendrik van der Schoor heeft de inzender niet. Maar als Teuntje de Zwart een relatie met de heer Van der Schoor heeft gehad en daar een dochter Maaïke uit is voortgekomen, dan kan meegedeeld worden dat Teuntje de Zwart in 1879 een dochter Maaïke heeft gekregen die haar achternaam heeft meegekregen. Teuntje de Zwart is op 30 juli 1885 te Oudendoorn met Huibrecht van der Meijde gehuwd.

Maaïke Teuntjesd de Zwart, dr. van Huibrecht (Huib) Klaasz van der Meijde en Teuntje Leendert de Zwart, geb. te Oud-Beijerland, Zuid-Holland op 12 juli 1879, ged. Nederlands Hervormd te Oud-Beijerland, Zuid-Holland, dienstbode, werkster, ovl. (60 jaar oud) te Vlaardingen, Zuid-Holland, op 27 nov 1939 begr. te Vlaardingen, Zuid-Holland, tr. (resp. 18 en 25 jaar oud) te Oud-Beijerland, Zuid-Holland op 26 mei 1898, (ontb. door overlijden te Loosduinen op 10 aug 1919) met Maarten Willems Barendrecht, geb. te IJsselmonde, Zuid-Holland op 1 aug 1872, ged. te IJsselmonde, Zuid-Holland, scheepsklinker, kramer, zn. van Willem Barendrecht en Geertrui van der Wel, ovl. (47 jaar oud) te Loosduinen, Zuid-Holland op 10 aug 1919, begr. te Vlaardingen, Zuid-Holland op 14 aug 1919.

Maaïke is een voorkind van Teuntje de Zwart. Vader onbekend.

Uit dit huwelijk één zoon:

1. Willem, geb. te Vlaardingen, Zuid-Holland op 7 jan. 1911, ged. te Vlaardingen, Zuid-Holland, gasfitter/opzichter GEWB te Vlaardingen, ovl. (74 jaar oud) te Vlaardingen, Zuid-Holland op 20 juni 1985 begr. te Vlaardingen, Zuid-Holland.

Een foto van Teuntje de Zwart is in bezit van de inzender.

Vraag 638 is gedeeltelijk beantwoord.

Neeltje Naarden is terug te vinden met voor- en nageslacht op www.rijkerk.net/databank onder de naam Neeltje Aartsd van der Wulp.

Op **vraag 639** uit het vorige Bulletin zijn antwoorden binnengekomen.

Dirksje van Dijk, geboren op 30 september 1864 te Numansdorp en overleden op 14 maart 1932 te Numansdorp.

De ouders van Jan zijn: Louwerens van Rossum, geboren te Stad aan 't Haringvliet en overleden op 8 mei 1899 te Numansdorp, hij huwt op 8 mei 1862 te Numansdorp met Elizabeth Onverzaagd overleden op 20 juli 1901 te Numansdorp; ouders van Dirksje: Adrianus van Dijk en Maaïke Vogelaar etc.

Overigens is er door inzenders op gewezen dat alle gegevens over deze familie op internet (genlias) staan.

De vragenstellers zullen de antwoorden inmiddels ontvangen hebben.

Vragen

640.

Een familiefoto.

2e van links onderste rij, is Maaïke Breevaart, geboren te Heinenoord en gehuwd met Simon Huizer.

2e van rechts onderste rij, is haar oudere zuster Maria Breevaart, geboren 26-09-1873 te Heinenoord en overleden 31-05-1947 te Ridderkerk.

Maria was gehuwd met Leendert Huizer op 16-06-1898 te Ridderkerk.

Gevraagd: wie zijn de overige personen?

Peter van Hulst

Ruigoord 133

3079 XP Rotterdam

e-mail genealogie@streekmuseumhw.nl

Vergeet niet een postzegel in te sluiten.

Vriendenbon

Nieuwe Vriend:

Dhr/Mevr*:

Straat:

Huisnummer: Postcode:

Woonplaats:

Telefoon:e-mailadres:

Bankrekeningnummer:

Bijdrage: (minimaal 10 euro per persoon per jaar)

Wil het gratis Fotoboek over de Hoeksche Waard ophalen/ opgestuurd* krijgen.

Deze Vriend wordt aangebracht door:

Dhr/Mevr*:

Straat:

Huisnummer: Postcode:

Woonplaats:

Wil het gratis Fotoboek over de Hoeksche Waard ophalen/ opgestuurd* krijgen.

* Het niet-juiste doorhalen a.u.b.